

REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL NISPORENI
CONSILIUL SĂTESC GROZEȘTI

MD - 6427, satul Grozesti, raionul Nisporeni
Tel : (0264 - 43) 2-36 , (0264 - 43) 6-68 , (0264 - 43) 2-38 -fax
Primaria.Grozesti@gmail.com
WEB : grozesti.sat.md

PROIECT

DECIZIE nr. 6 / 7

din 25 decembrie 2024

s. Grozești

Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare

a sectorului de tineret

în baza Legii privind Administrația publică locală Nr. 436- XVI din 28.12.2006, Art. 14,
p (1), p. 2, lit.(1), (p) , (v) , Legii Culturii nr.413/1999, conform Hotărârii Guvernului nr.83/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Casei de cultură , Decizia Consiliului local nr. 6 / 6 din 25. 11. 2024 “ Cu privire la reorganizarea instituției publice, aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului Cultural, Grozești “ și avizul Comisiei pentru învățământ, protecție socială, sănătate publică și muncă , cultură, tineret și sport și culte, Consiliul local,

DECIDE:

1. Se ia act de Raportul cu privire la activitatea Casei de Cultură Grozești pentru anul 2024.

Anexa nr. 1 .

2. Se aprobă Strategia de politici de tineret pentru 2025 – 2029, Anexa nr. 2 .

3. Controlul executării prezentei decizii se atribuie primarului Nicolae Croitoru .

Au votat: Pro – , Împotrivă – , Abținuți –

Autor :

Primar

CROITORU Nicolae

Contrasemnat :

Secretara Consiliului

MITROFAN Svetlana

Politici comunitare pentru tineretul din s. Grozești Strategii și rezultate

Viziunea acestei strategii adaptată pentru tineret ar însemna că:

Satul Grozești va fi un centru în zona Prutului al inovației și oportunităților pentru tineri, un loc decent unde să trăiești, să muncești și să studiezi; o comunitate cu Autoritate publică locală responsabilă și deschisă, cu cetățeni activi implicați în diverse proiecte investiționale

Astfel Strategia se va raporta la prevederile din diverse domenii, urmând o corelare a măsurilor privind tineretul. Argumentarea pentru acest demers constă în faptul că tinerii constituie un grup cu nevoi diverse și-n marea lor majoritate părăsesc satul în căutarea postului de lucru.

Pentru mulți tineri participarea nu înseamnă doar angajarea la nivel instituțional, ci exprimă o filosofie de viață și o atitudine față de muncă, pregătire, cămin, divertisment și relații sociale centrate pe dreptate, toleranță și solidaritate, toate fiind vitale pentru o societate în care fiecare persoană este responsabilă și actor activ al schimbării sociale.

Convinși că participarea tinerilor la viața locală se înscrie în cadrul unei politici cuprinzătoare bazată pe interconectarea coerentă a politicilor comunității, APL va implementa diverse forme de participare, prin consultarea tinerilor și a reprezentanților lor.

Principiile și diferitele forme de participare se adresează tuturor tinerilor, fără nici o discriminare.

APL promite să optimizeze condițiile locale în vederea participării tinerilor la luarea deciziilor și la dezbaterile ce-i privesc.

În primul rând ,aceasta ar însemna plan detaliat care să cuprindă activități prioritare , vizând tineretul în fiecare dintre domeniile strategice principale. Categoria de politici respectivă presupune abordarea unui grup țintă divers , cu nevoi variate, care implică și celelalte tipuri de politici din cadrul domeniilor strategice principale propuse. În aceste condiții, vom urmări identificarea în cadrul fiecărui domeniu a unor linii de interes pentru tineri. Propunerile se vor raporta și la Planul Strategic de dezvoltare a comunității, la Planul Național de Acțiune pentru Tineret.

Prin strategia propusă se urmărește cea mai bună utilizare a resurselor umane, materiale și financiare pentru dinamizarea și optimizarea activităților în comunitate. Obiectivele strategice, prioritățile naționale/locale și măsurile corespunzătoare sunt planificate și promovate de autoritățile centrale și locale și se va urmări corelarea obiectivelor cuprinse în programele naționale și locale cu cele incluse în programele de asistență dezvoltate de organisme internaționale finanțatoare.

Pentru elaborarea acestei strategii, s-a dorit formarea unui grup de lucru, iar pentru a putea stabili direcțiile strategice de dezvoltare ale politicilor de tineret și nevoile tinerilor la nivel local, sunt stabilite următoarele obiective:

-analiza SWOT prin urmărirea următorilor indicatori:cultura, educația formală și non-formală, munca, sănătatea, petrecerea timpului liber și sportului, viața asociativă, participarea economică și civică;

-identificarea problemelor principale ale satului, așa cum reies din analiza SWOT;

-elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru tineret;

Context legislativ, politic, instituțional și social

Obiectivul fundamental al politicii de tineret vizează corelarea politicilor Guvernului/locale cu problemele majore specifice tinerii generații, în scopul atingerii unei dezvoltări social-economice și culturale durabile. Acțiunile în domeniu au în vedere o mai bună valorificare a uneia dintre cele mai importante resurse:

TINERETUL în acest context, strategia pentru tineret se dorește a reprezenta un instrument al implementării politicii în domeniu, având ca direcție prioritară crearea de condiții pentru manifestarea și dezvoltarea capacităților tinerilor, ținând seama de faptul că, în actualele condiții, de globalizare a economiei, inițiativa și antreprenoriatul sunt premise de bază ale dezvoltării economico-sociale.

S-a apreciat că dezvoltarea socio-culturală, adaptabilitatea la provocările societății informaționale, ocuparea forței de muncă tinere și competitivitatea economică depind de succesul politicilor guvernamentale/locale în domeniul tineretului, educației și pregătirii profesionale. La nivel local au fost elaborate politici comunitare pentru tineret, strategii și Plan de acțiuni pentru perioada 2020-2024, urmează a fi elaborat pentru anii 2025 - 2029

PROFIL TINERI

În conformitate cu reglementările curente, tinerii sînt considerați categoria cuprinsă între 14 și 29 de ani. Întrucît diferențele de vîrstă, din cadrul acestei categorii implică și diferențe la nivel de nevoi, propunem raportarea la trei grupe de vîrstă: 14-18 ani, 18-23 ani și 24-29 ani, încercînd și identificarea nevoilor specifice pe fiecare din aceste grupe de vîrstă.

Pe grupa de vîrstă pînă în 18 ani, tendințele demografice sunt în scădere.

În lipsa cercetărilor și a studiilor pe domeniu de tineret specific satului Grozești, precum și datorită faptului că nu au putut fi obținute pînă la predarea acestui document a datelor cantitative la nivel de tineret, nu este posibilă realizarea profilului socio-economic al tinerilor din sat, pentru a asigura că propunerile din acest plan vor fi adaptate în mod optim la nevoile tinerilor. În acest condiții, informațiile au fost obținute în urma unor interviuri, precum și din informații furnizate de lucrătorii casei de cultură, administrația liceului, primarul care au scris părți din strategie, asigurînd informații cu caracter calitativ.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT va fi făcută din perspectiva structurii stabilite pentru această strategie de dezvoltare a satului, încercînd să încorporăm aspecte și din alte părți ale strategiei. De asemenea, ne raportăm la aspecte prioritare considerate în diversele documente cu caracter programatic de la nivel național și internațional.

Dezvoltare economică locală	
Puncte tari	Puncte slabe - nu există sistem de ofertă de locuri de muncă pentru tineri; -rata șomajului mare la tineri, cu tendințe de cronicizare; -spiritul antreprenorial al tinerilor – slab conturat; -ocuparea tinerilor prezintă caracteristici de nesiguranță, marginalizare și lipsă de diversificare;

	<p>-necorelarea pregătirii tinerilor cu cerințele reale ale comunității, în special pentru tinerii absolvenți de studii superioare;</p> <p>-interesul statului scăzut față de crearea condițiilor de muncă și trai al tinerilor;</p>
<p>Oportunități</p> <p>- diverse facilități economice stabilite prin acte normative la nivel național pentru tineri care se hotărăsc să înființeze o afacere mică sau mijlocie;</p>	<p>Amenințări</p> <p>-necorelarea pieței educației cu piața muncii conduce la alimentarea șomajului precum și la apariția comportamentelor deviate și delictive;</p> <p>-pierderea statutului de salariat duce la alimentarea fie a șomajului, fie a categoriei lucrătorilor familiari neremunerați;</p> <p>- dezinteresul tinerilor pentru activitățile din mediul rural;</p>
Dezvoltare comunitară, infrastructură	
Puncte tari	Puncte slabe
<p>-există edificiul Casei de Cultură;</p> <p>_biblioteca publică și pentru copii reparată;</p> <p>-edificiul Liceului într-o stare foarte bună;</p> <ul style="list-style-type: none"> - parcul și zona de odihnă amenajat; - drum central reparat; - Grădinița de copii reparată și dotată; 	<p>-drumuri deteriorate pe ulițele satului;</p> <p>-percepția negativă a tinerilor privind accesul la locuințe;</p> <p>-insatisfacția tinerilor față de relațiile interumane</p> <p>-dificultăți ridicate privind accesul la locuințe în rândul tinerilor, mulți tineri locuind cu părinții, dificultăți în găsirea unor locuințe cu chirie, cât și procurarea lor, datorită costurilor mari.</p>
Oportunități	Amenințări
<p>-există Organizații donatoare și Proiecte în domeniul dezvoltării locale;</p> <p>GAL „Meleagurile Prutului,,</p> <p>/Grupul de acțiune locală/</p>	<p>-consecințe negative pe termen lung privind construcția drumurilor de acces public prin mahalale;</p> <p>-consecințe negative pe termen mediu și lung datorită dificultăților de acces la locuințe;</p> <p>-dependența tinerilor față de familie, în ceea ce privește modul de locuire;</p>
Învățământ preuniversitar	
Puncte tari	Puncte slabe
<p>-forța de muncă tânără relativ bine educată, instruită;</p> <p>-rata bună de cuprindere în învățământul primar, gimnazial în creștere;</p> <p>-rata abandonului școlar în scădere;</p> <p>-aprecierea pozitivă a tinerilor privind calitatea învățământului din localitate;</p> <p>-nivelul mediu de instruire a tinerilor grozeșteni este aproximativ la media de raion și țară;</p>	<p>-scăderea ratei de cuprindere la învățământul liceal, din cauza situației demografice create;</p> <p>-reducerea populației de vîrstă școlară;</p>

<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> -diversificarea specializărilor /calificărilor la toate nivelele de învățământ; - preocuparea instituțiilor abilitate pentru polivalența formării profesionale a tinerilor (asigurarea flexibilității tinerilor pe piața muncii); -implicarea organizațiilor/instituțiilor în favorizarea informării și consultanței privind cariera; 	<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> -utilizarea potențialului uman sub calificarea avută; -deprofesionalizarea tinerilor; -limitarea accesului la studii datorită nevoii de susținere financiară;
<p>Învățământul universitar, relații cu mediul academic</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> -forța de muncă tânără relativ bine educată și instruită; -rata brută de cuprindere în învățământul superior în creștere; -aprecierea pozitivă a tinerilor privind calitatea învățământului din țară; -rețea extinsă de universități/facultăți în țară 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> -scăderea ratei de cuprindere școlară în special, la învățământul liceal; -reducerea populației de vîrstă școlară -necorelarea tipurilor de învățământ superior public și privat; atît între ele, cît și cu cerințele pieței muncii -părăsirea sistemului educațional din motive economice -serviciile foarte scumpe pentru studenți -taxe de înmatriculare foarte mari
<p>Oportunități</p> <ul style="list-style-type: none"> -învățământul din RM parțial satisface standardele de bază ale UE -diversificarea calificărilor/specializărilor la toate nivelele de învățământ -preocuparea instituțiilor abilitate pentru polivalența formării profesionale, asigurarea flexibilității tinerilor pe piața muncii; -implicarea organizațiilor/instituțiilor în favorizarea informării și consultanței privind cariera 	<p>Amenințări</p> <ul style="list-style-type: none"> -utilizarea potențialului uman sub calificarea avută; -deprofesionalizarea tinerilor; -limitarea accesului la studii datorită nevoii de susținere financiară:
<p>Politici comunitare în domeniul culturii</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> -tinerii au timp liber disponibil; -Grozeștiul are Casa de Cultură, -existența cercurilor culturale pentru activități în timpul liber; -existența Ansamblului Folcloric cu titlul model „ LA VATRA DOINELOR ” 	<p>Puncte slabe</p> <ul style="list-style-type: none"> -timp liber redus alocat <i>consumului cultural</i>; -preferința pentru divertisment ca mod de petrecere a timpului liber<; -interes redus pentru activitățile culturale tradiționale; -lipsa suportului financiar pentru consumul cultural autentic; -lipsa Centrului de Informare pentru Tineret - imposibilități de instruire și divertisment pentru tineri mult superioare mediului rural; -starea deteriorată a scarilor casei de cultură; -lipsa costunului național autentic; -bază materială inexistentă; - lipsă de specialiști in domeniul cultural - lipsa de cursuri,seminare de perfecționare a specialistilor

Oportunități

-utilizarea timpului liber în favoarea activităților cultural-artistice prin programe

Amenințări

-societatea de masă tinde să înlocuiască consumul cultural autentic tradiționalcu loisir-

<p>specifice și unități specializate; -valorificarea în planul imaginii raionale și republicane a valorilor culturale autohtone;</p>	<p>ul ca element al societății de consum; -nevalorificarea socială a resurselor de timp;</p>
<p>Sport (include și activități de petrecere a timpului liber)</p>	
<p>Puncte tari Rolul sportului în echilibrul și calitatea vieții datorită: -valorilor educaționale și morale ale practicării activităților fizice (comunicare, sociabilitate, afirmarea personalității, integrare socio-profesională) ale practicării sportului; -valorilor sano-genetice ale practicării activităților fizice (acțiune preventivă și benefică asupra sănătății și reducerea factorilor de risc, consumul de alcool, droguri, tutun); -la nivelul percepției poziției sportului în viața cotidiană, tinerii cel puțin la nivel conceptual sunt conștienți de rolul pe care îl are practicarea unei forme de activități fizice; -</p>	<p>Puncte slabe -resurse umane și materiale insuficiente -bariere financiare și educaționale; -deficitul de informare și comunicare; -lipsa activităților pentru satisfacerea cerințelor tineretului; -insuficiența amenajării în localitate a zonelor pentru petrecerea timpului liber, -lipsa unui stadion, a unei săli de sport; -lipsa inventarului sportiv. -lipsa programelor și a diverselor activități sportive cu caracter de masă;</p>
<p>Oportunități -promovarea de către stat a practicării activităților sportive cu prioritate a politicilor sociale cu efect în ameliorarea stării de sănătate și creșterea calității vieții; -promovarea unui program național în scopul conjugării forțelor organismelor guvernamentale și nonguvernamentale în vederea creerii condițiilor care să permită oricărui tînăr libertatea de participare la activități fizice sportive în funcție de nevoi și preferințe; -valorificarea experienței și potențialului (resurse umane și materiale) existente, diversificarea și îmbunătățirea serviciilor sportive pentru tineri</p>	<p>Amenințări -scăderea nivelului de sănătate;; -scăderea evidentă a dorinței de practicare în raport cu creșterea preocupărilor pentru activități statice, tabacism, alcoolism și alte aspecte negative în modul de viață al tinerilor; -lipsa de cooperare între organismele guvernamentale cu răspunderi în politicile sociale; -lipsa unei baze de date care să prezinte o imagine corectă a situației actuale; -lipsa măsurilor pentru satisfacerea cerințelor specifice tineretului;</p>
<p>Organizații neguvernamentale, viața asociativă</p>	
<p>Puncte tari</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența ONG-ului „Cutezătorii”; - ONG înregistrat la bancă; - Experiență anterioară în scrierea și implementarea proiectelor investiționale; - Parteneriat durabil între APL , tineret și angajații Casei de Cultură; 	<p>Puncte slabe -lipsa unei colaborări ONG-uri din localitate în scrierea unor proiecte comune inclusiv din domenii diferite: sociale, mediu, turism, sport etc; -participarea civică și politică redusă a tinerilor; -scăderea încrederii în instituțiile statului; -percepție negativă asupra clasei politice; Participare civică și politică -participarea civică și politică redusă a tinerilor; -scăderea încrederii în instituțiile statului,</p>
<p>Oportunități</p>	

<p>-intervenția organizațiilor și instituțiilor prin derularea unor programe de cultură/educație civică; -îmbunătățirea accesului la sistemul de informare referitor la sursele de finanțare ale U.E. în ceea ce privește programele pentru tineret;</p>	<p>Amenințări -tinerii nu percep utilitatea personală a asocierii -interes scăzut pentru asumarea responsabilităților:</p>
<p>Politici sociale – devianță, delincvență</p>	
<p>Puncte tari -existența organizațiilor care luptă împotriva fenomenelor deviante și delincvente prin programe specifice de informare, educație și prevenție;</p>	<p>Puncte slabe -creșterea accentuată a numărului de tineri infractori; -frecvența ridicată a infracțiunilor legate de furt; -creșterea infracțiunilor comise cu violență; -consumatori de alcool în rândul tinerilor; -consumul de alcool- predominant în mediul rural; -ineficiența unor programe de recuperare:</p>
<p>Oportunități -implicarea instituțiilor/organizațiilor în combaterea fenomenelor deviante și delincvente prin programe specifice de informare, educație și prevenție</p>	<p>Amenințări Proliferarea, diversificarea și acutizarea fenomenelor deviante și delincvențelor în rândul tinerilor; -înmulțirea cazurilor de recidivă a dependenței de alcool;</p>
<p>Politici de sănătate</p>	
<p>Puncte tari -percepția tinerilor asupra propriei stări de sănătate este optimistă;-existența centrului de Sănătate într-o stare foarte bună; -personal medical calificat și cointerestat în obținerea unor performanțe în domeniu;</p>	<p>Puncte slabe -oferta redusă a serviciilor sanitare pentru tineri; -existența unor boli cu incidență crescută în rândul tinerilor (TBC,BTS,SIDA...) -rata avorturilor, deși în scădere ,este totuși crescută la tineri; -rata scăzută de folosire a contraceptivelor moderne -dezechilibru între serviciile sanitare din mediul urban și rural; -lipsa unor servicii, de exemplu, stomatologia;</p>
<p>Oportunități -promovarea programelor naționale privind educația pentru sănătate, creșterea numărului, diversificarea și îmbunătățirea serviciilor de asistență sanitară pentru tineri;</p>	<p>Amenințări -bolile contractate la vârste tinere au consecințe negative atât în plan biologic (scăderea imunității, scăderea capacității de reproducere, handicap fizic și psihic, scăderea duratei de viață), cât și în plan social (inadaptare, izolare,incapacitate temporară de muncă, reducerea/diminuarea perspectivelor profesionale); -polarizarea socială a serviciilor sanitare;</p>
<p>Aspecte demografice și calitatea nivelului de trai-ca propunere de raportat în partea de dezvoltare durabilă</p>	
<p>Puncte tari</p>	<p>Puncte slabe</p>

<p>Demografic -tinerii reprezintă o resursă -tinerii optează pentru forma de conviețuire prin căsătorie</p> <p>Calitatea vieții -gradul mai redus de insatisfacție a tinerilor în ceea ce privește: profesia, viața sentimentală și modul de petrecere a timpului liber;;</p>	<p>Demografic -rata nupțialității în scădere; -fertilitatea feminină în scădere;- spor natural negativ; -deficit în educația și informarea pentru sănătatea reproducerii; -flux migratoriu al tinerilor de la sat spre oraș; -tineretul reprezintă principala sursă de alimentare a exodului;</p> <p>Calitatea vieții -aprecierea negativă a tinerilor asupra nivelului lor de trai; -diminuarea veniturilor reale, pe toate tipurile de gospodării; -majoritatea tinerilor se autoplasează pe panta negativă a scalei săraci-bogați; -principala sursă de venit a tinerilor o reprezintă <i>familia</i>; -schimbări în structura consumului alimentar: alimentele de bază sunt înlocuite de alimentele de substituție; -tinerii percep o diferențiere nejustificată a veniturilor în societate; -insatisfacția tinerilor față de relațiile interumane; -intoleranța socială este prezentă la tineri la cote înalte; -aprecierile negative ale tinerilor privind: Securitatea personală și respectarea drepturilor în societate; - persistă nivelul de sărăcie accentuat în rîndul tinerilor;</p>
<p>Opurtunități</p> <p>Demografic -promovarea din partea statului a politicilor sociale care să aibă ca efect creșterea demografică precum și eliminarea dezechilibrelor existente;</p> <p>Calitatea vieții -promovarea din partea statului a politicilor sociale care să aibă ca efect ameliorarea standardului și calității vieții tinerilor;</p>	<p>Amenințări</p> <p>Demografic -declin demografic și îmbătrânire a populației pe termen lung; -migrația externă; -migrația internă, îmbătrânirea demografică a populației rurale, posibilități scăzute de revigorare a activităților specifice mediului rural. -nepromovarea din partea statului a politicilor sociale care să aibă ca efect creșterea demografică precum și eliminarea dezechilibrelor existente;</p> <p>Calitatea vieții</p>

	-scăderea veniturilor influențează negativ nivelil de trai , conducînd la mărirea decalajelor dintre diferitele tipuri de gospodării -dependența economică a tinerilor față de familie; -afectarea ființei biologice a generației tinere datorită schimbărilor în structura consumului alimentar; -apariția atitudinilor demotivante, demobilizatoare datorită percepției tinerilor privind diferențele nejustificate ale veniturilor; -insatisfacția tinerilor față de relațiile interumane conduce la atomizarea relațiilor sociale și la restrîngerea lor la nivelul grupurilor familiale și de vecinătate;
--	--

Identificarea problemelor strategice, precum și prioritizarea lor

Identificarea s-a efectuat în funcție de vîrstă:

Pentru grupa de vîrstă de **14 -18 ani** prioritare ar putea fi considerate:

- 1 .crearea condițiilor privind buna derulare a procesului de educație formală
- 2 . furnizarea de transport pentru a menține acces mai ușor la educație
- 3 creșterea accesului la informații din domenii diverse;
4. sporirea participării civice a tinerilor- formarea de structuri reprezentative alese de tineri și formate din tineri care să constituie parteneri de discuție pentru autoritățile locale, care să transmită nevoile tinerilor așa cum sunt percepute de aceștia, precum și sprijinirea acestora, să desfășoare proiecte proprii pentru soluționarea acestor probleme;
5. sprijinirea ONG-ului tinerilor „Cutezătorii” pentru derularea de activități cu caracter educațional non-formal ce vizează diverse aspecte: sănătate, protecție socială, activități cu caracter cultural, recreativ și de divertisment.

Pentru tinerii peste **18 ani** problemele strategice includ:

1. sporirea accesului la informații prin deschiderea centrelor de informare și consiliere pentru tineret,
2. încurajarea inițiativelor cu caracter antreprenorial în rîndul tinerilor, precum și crearea unui cadru propice de locuri de muncă pentru tineri.
3. sprijinirea ONG-ului pentru derularea de activități pentru tineret – raportat la domeniile identificate în cadrul acestei strategii, precum și –n domeniul de educație non-formală.

Domeniile strategiei generale de tineret sunt:

- a) **Educația non-formală** - dezvoltarea personală și implicare civică;
- b) **Viața asociativă** – relații sociale, servicii pentru tineret, implicare în luarea deciziilor, implicarea în structuri asociative, participare civică.
- c) **Dezvoltare economică** – Munca și participare economică- dezvoltarea carierei, piața muncii, drepturile și obligațiile tinerilor angajați.
- d) **Cultura-**
- e) **Petrecerea timpului liber și sport** – servicii pentru tineri, activități sportive în aer liber, activități artistice, mobilitate.
- f) **Politici de sănătate**-igiena, sănătatea reproducerii, sănătatea mintală, accidente și prim ajutor, asistență medicală.

EDUCAȚIE NON- FORMALĂ

Domeniul I: Dezvoltare personală

Obiective: creșterea gradului de autocunoaștere al tinerilor, dezvoltarea de abilități și deprinderi comportamentale pentru o mai bună relaționare a tinerilor în societate.

Metode: derularea de program de dezvoltare personală a tinerilor, înființarea de cluburi de tineret pentru activități de dezvoltare personală a tinerilor, derularea de proiecte de dezvoltare a resurselor umane, organizarea unor cursuri interactive pe diverse teme, dezvoltarea de servicii adresate părinților și tinerilor pentru îmbunătățirea relației tînăr – părinte.

Domeniul II: Implicarea civică

Implicarea tinerilor în luarea deciziilor și /sau dezvoltarea unei atitudini civice a tinerilor.

Obiective: creșterea gradului de informare și sensibilizare asupra vieții comunității și dezvoltarea unei atitudini civice a tinerilor, promovarea ideii de voluntariat în rîndul tinerilor .

Metode: identificarea problemelor comunității și organizarea de campanii de informare a tinerilor cu privire la aspecte din viața comunității, implicarea tinerilor în luarea deciziilor sau dezvoltarea spiritului civic, participarea tinerilor într-un număr cît mai mare la rezolvarea problemelor comunității.

Viața asociativă

Viața socială reprezintă un aspect foarte important al tinerilor, care astfel învață cum să relaționeze în comunitate, dovedindu- și totodată și capacitatea de a influența și a decide ce se întîmplă în jurul lor. O viață socială activă presupune a cunoaște aspectele acesteia, la momentul actual și decizia de a se implica.

Domeniul I: Relații sociale

Cunoașterea presupune cercetarea și interacțiunea cu concetățenii, spre o cunoaștere aprofundată a varietății societății.

Obiectivul I: intensificarea interacțiunii tinerilor, reducerea gradului de discriminare pe bază de vîrstă, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartinența la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu.

Metode: cursuri de instruire, prezentări și discuții interactive.

Domeniul II: Servicii pentru tineret

Obiectivul 1: Creșterea nivelului de informare a tinerilor asupra serviciilor de tineret de care pot beneficia la momentul actual, sporirea numărului de facilități pentru tineret

Metode: campanie de informare în parteneriat cu instituțiile publice abilitate în domeniu.

Domeniul III: implicarea în luarea deciziilor

Pentru ca schimbarea să fie posibilă, tinerii trebuie să știe cum își pot manifesta și beneficia de drepturile lor în societate.

Obiectiv 1: conștientizarea necesității de implicare în procesul de luare a deciziilor în rîndul tinerilor, creșterea gradului de implicare a tinerilor în luarea deciziilor la toate nivelurile.

Metode: campanie de informare asupra problemelor comunității, crearea unui organism de reprezentare consultativ al tinerilor în comunitate, organizarea de discuții tematice sub motto-ul „Părerea ta contează”

Domeniul IV: implicare în structuri asociative

Pentru ca tinerii să-și manifeste creativitatea, dar și pentru a dobândind abilități și îndemnări, ei au posibilitatea de a se implica, activa sau participa la diferite acțiuni, proiecte organizate de structuri asociative. Este necesar ca această oportunitate să fie adus aproape de ei, pentru a o putea fructifica.

Obiectiv 1: multiplicarea activităților de promovare a structurilor asociative, dezvoltarea diferitelor forme de cooperare între structurile comunității locale.

Metode: promovarea ideii de parteneriat public- privat –civic.

Dezvoltarea economică locală – Munca

Munca este un mijloc de bază în integrarea socială a tinerilor. Raportul de cercetare relevă faptul că vârsta medie de angajare este de 20 ani. Astfel se pune problema unei bune alegeri a profesiei și a locului de muncă, precum și o cunoaștere a pieții muncii, ca și a aspectelor legale ale relațiilor de muncă.

Domeniul I:Dezvoltarea carierei tînărului cuprinde activitățile de autocunoaștere a abilităților personale și a intereselor profesionale, de cunoaștere a profesiilor și a categoriilor de profesii și a ofertelor de formare profesionale, de autoinstruire în vederea dezvoltării unor abilități profesionale și de aplicare a unor decizii în ceea ce privește viitorul profesional individual.

Obiective: dezvoltarea serviciilor de orientare școlară și profesională adresate tinerilor, îmbunătățirea accesului tinerilor la stagii de pregătire practică.

Metode:campanie de informare a tinerilor privind utilitatea și avantajele orientării în carieră, organizarea de activități pentru familiarizarea tinerilor cu profesiile existente, organizarea unor activități de informare privind tehnici specific de căutare a unui loc de muncă, crearea unor instrumente pentru evaluarea abilităților profesionale ale tinerilor.

Domeniul II: Piața muncii reprezintă mediul în care se întâlnesc ofertele de muncă ale angajatorilor cu abilitățile și aspirațiile profesionale ale tinerilor

Obiective: creșterea gradului de informare a tinerilor cu privire la piața muncii.

Metode:realizarea unor campanii de informare a tinerilor asupra situației pe piața muncii, organizarea unor activități de dialog și consultare între factorii interesați de piața muncii.

Domeniul III: Drepturile și obligațiile tinerilor angajați

Reprezintă latura juridică a relațiilor de muncă, de natură să reglementeze procedurile de selecție profesională, angajare și activitate în muncă, precum și încetarea relațiilor de muncă.

Obiectiv: creșterea gradului de conștientizare a tinerilor și a angajatorilor în ceea ce privește drepturile și obligațiile lor în relațiile de muncă

Metode: organizarea unor campanii de informare în rândul tinerilor și la nivelul angajatorilor asupra unor aspecte ale relațiilor de muncă.

CULTURA

Este o temă cu-n rol extrem de important în viața tinerilor. Această strategie își propune promovarea mijloacelor culturale care sunt mai puțin consumate de către tineri, propunând diverse metode care să-i antreneze spre consumul cultural.

MUZICA

Reprezintă unul din principalele mijloace de consum cultural al tinerilor. De aceea acest plan dorește încurajarea și susținerea tinerilor în exprimarea creativității lor prin muzică și dans precum și facilitarea lor la consumul unor cât mai diverse stiluri muzicale.

Obiective: creșterea gradului de cunoaștere în rândul tinerilor a muzicii și dansului, creșterea gradului de consum în rândul tinerilor a muzicii..

Metode: înființarea unor formații artistice de muzică și dans, organizarea de evenimente muzicale pentru promovarea muzicii și dansului, organizarea de activități de promovare a concertelor susținute de tineri, organizarea de concerte pentru tineri.

Dezvoltarea resurselor umane

A) Educația formală

1. Dezvoltarea personală este procesul continuu de dobândire a unor noi cunoștințe și abilități, de creștere a posibilităților de exprimare a propriei personalități și de adaptare la condițiile mediului în continuă schimbare.

Obiective: dezvoltarea capacităților tinerilor de documentare independentă.

Metode: înființarea unui centru de tineret, organizarea de evenimente de promovare a modelelor de bună practică a documentării pentru proiectele făcute de elevi

B) SĂNĂTATEA

1. Igiena personală, alimentară și nutrițională, a mediului reprezintă punctul de plecare al unor boli. Tema își propune tocmai educarea și informarea tinerilor în spiritul evitării unor astfel de situații.

Obiectiv: îmbunătățirea nivelului de informare și educație a tinerilor asupra normelor și regulilor fundamentale de igienă, precum și asupra îmbolnăvirilor datorate igienei deficitare.

Metodă: Acțiuni de informare – educare a tinerilor și a personalului care lucrează cu tinerii privind igiena și prevenirea îmbolnăvirilor datorate igienei deficitare.

2. Asistența medicală

Acest capitol își propune să prevină lipsa de informare medicală primară acordată tinerilor, creșterea accesibilității tinerilor la programe și servicii de asistență medicală primară.

Obiective: îmbunătățirea serviciilor de asistență medicală primară acordată tinerilor, creșterea accesibilității tinerilor la programe și servicii specifice de asistență medicală primară.

Metode: acțiuni de promovare a programelor și serviciilor specifice de asistență medicală primară, acordarea de facilități pentru tineri în vederea accesului la serviciile de asistență medicală primară.

Petrecere timp liber și sport

Înțelegerea activităților de petrecere a timpului liber și sportive sunt deosebit de importante pentru tineri. Folosirea înțeleaptă a timpului liber e un produs al culturii și educației. Astăzi, timpul liber devine partea cea mai valoroasă de timp în afara muncii productive.

Atragerea tinerilor spre practicarea sportului de masă are beneficii deosebite pe termen lung și contribuie la creșterea și dezvoltarea unor generații sănătoase din punct de vedere fizic și psihic capabile să facă față exigențelor sporite ale societății.

Domeniul 1: Servicii pentru tineri

Serviciile pentru tineri sunt acel domeniu care dorește dezvoltarea unor activități care să se desfășoare în timpul liber al tinerilor, într-un mediu în care se lucrează cu metode educative non-formale.

Obiective : dezvoltarea paletei de servicii de petrecerea timpului liber.

Metode: amenajarea unui Centru de tineret care să ofere tinerilor posibilitatea de a desfășura activități de petrecere a timpului liber într-un mediu propice integrării sociale. În cadrul centrului se vor desfășura activități cum ar fi : biliard, acces la computere, jocuri de calculator, vizionare casete video, activități educative non-formale etc.

Domeniul 2. Activități sportive de sală și-n aer liber

Practicarea activităților sportive de sală și-n aer liber contribuie la formarea deprinderilor motrice de bază și utilitar- aplicative, atât de necesare în viață. Aceste activități asociate cu factorii naturali duc la călirea organismului și creșterea rezistenței la îmbolnăviri.

Obiectiv: îmbunătățirea activităților de sport de sală și-n aer liber pentru tineri în vederea îmbunătățirii și menținerii stării de sănătate, creșterea accesibilității tinerilor la activitățile sportive de sală și-n aer liber.

Metode: utilizarea sălii de sport și terenului aferent ale liceului pentru desfășurarea de activități sportive de sală și-n aer liber pentru tineri (baschet, fotbal, volei, handbal, tenis de masă, badminton etc), organizarea de activități sportive pentru tineri cu dezabilități, amenajarea de piste pentru bicicliști în parc și a stadionului de volei și fotbal.

Domeniul III. Activități artistice

Activitățile artistice organizate și sprijinite de către comunitate au rolul de a oferi tinerilor posibilitatea de acces la manifestările artistice sub diferitele ei forme și de ași dezvolta creativitatea. Activitățile artistice contribuie la dezvoltarea personală a tinerilor și la dezvoltarea culturii în Grozești.

Obiectiv: dezvoltarea ofertei de activități pentru petrecerea timpului liber în domeniul artei și culturii pentru tineri din Grozești.

Metoda: crearea cercurilor de muzică și dans, de pictură și sculptură, prelucrarea manuală a lemnului, etc.

Strategia de politici de tineret anii 2025 – 2029

DIRECȚIA STRATEGICĂ I: Educația non-formală

Nr. de r.	DENUMIREA ACTIVITĂȚILOR	PERIOADA					RESURSE FINANCIARE		RESPONSABILI
		2025	2026	2027	2028	2029	Locale	Externe	
1.1	Dezvoltarea personală. Organizarea și înființarea Cluburilor pe interese: - „Mâini dibace”; - „Tînăra gospodină”	+	+	+	+	+	4500 lei		Vrînceanu Valeria (Meșteriță) Moroz Virginia Moroz Zinaida
1.2.	Serate de întrebări și răspunsuri, convorbiri și dispute, lecții: - „Despre dragoste și familie”; - „Legea despre noi și noi despre lege”; -	+	+	+	+	+	4500 lei		Iancu Violeta, Tofan Iulia, Savin Antonina. Luncașu Anastasia
1.3.	Reviste bibliografice;	+	+	+	+	+			Savin Antonina, Luncașu Anastasia
1.4	Expoziții de carte	+	+	+	+	+	20.000	20.000	Savin Antonina, Luncașu Anastasia
1.6.	Accesul liber la informație a bibliotecii publice și abonarea la ediții periodice;	+	+	+	+	+	10.000		Savin Antonina, Luncașu Anastasia
1.7.	Accesul liber la informație și a paginei de FACEBOOK a Casei de Cultură și abonarea la ediții periodice;	+	+	+	+	+	-		Iancu Violeta
1.8.	Convorbiri tematice adresate părinților și tinerilor pentru îmbunătățirea relației tînăr-părinte;	+	+	+	+	+			Savin Antonina, Luncașu Anastasia Iancu Violeta
1.9.	Serate literare: lectura și discuția de carte; întâlniri cu scriitorii;	+	+	+	+	+		50000	Savin Antonina, Luncașu Anastasia Iancu Violeta Tofan Iulia, Stroiescu Georgeta
1.10	Participarea tinerilor la rezolvarea problemelor comunității: - Înverzirea și salubritatea satului; - Curățarea și îngrijirea izvoarelor, fântinilor;	+	+	+	+	+	10.000		Croitoru Nicolae Iancu Violeta, Ocolul Silvic „Grozesti,,

	- Lichidarea gunoiştilor neautorizate;								
1.1 1	Organizarea concursurilor interactive	+	+	+	+	+		20.000	Savin Antonina, Luncaşu Anastasia

	pe diverse teme;								Iancu Violeta, Tofan Iulia, Savin Antonina

DIRECȚIA STRATEGICĂ II: Viața asociativă

N r. de r.	DENUMIREA ACTIVITĂȚILOR	PERIOADA					RESURSE FINANCIARE		RESPONSABILI
		2025	2026	2027	2028	2029	Locale	Externe	
2.1.	Relații sociale: Cursuri de instruire privind violența domestică;	+	+	+	+	+		7000	Croitoru Nicolae
2.2	Prezentări și discuții interactive:	+	+	+	+	+			Ing. Cadastral, primarul etc
2.3.	Campanii de informare în parteneriat cu reprezentantul ACSA, din teritoriu, privind creditul bancar pentru deschiderea afacerilor mici și mijlocii;	+	+	+	+	+		5000	Angajatul de la ACSA
2.4	Campanii de informare asupra problemelor comunității, depistarea lor și elaborarea unui nou Plan Strategic de Dezvoltare socio-economic.		+				6000		Primarul
2.4	Crearea unui organism de reprezentare consultativ al tinerilor în comunitate;	+							Șefa serviciu Casei de Cultură
2.5.	Organizarea discuțiilor tematice cu motto-ul „Păreră ta contează!”	+	+	+	+	+			Asociația tinerilor
2.6.	Promovarea ideii de parteneriat public- privat-civic	+	+	+	+	+			AO, APL
2.7	Orientarea profesională. Serate cu genericul: „Orice profesie e frumoasă dacă-i după plac aleasă!”	+	+	+	+	+	7000		Angajații Casei de Cultură
2.8.	Serate dedicate familiilor –dinastie într-o anume profesie;			+		+	10.000		Angajații Casei de Cultură
2.9.	Întâlniri la masa rotundă: Cel mai bun după profesie.		+		+		5000		Angajații Casei de Cultură, AO”Cutezătorul

										”

DIRECȚIA STRATEGICĂ III: CULTURA

N r. de r.	DENUMIREA ACTIVITĂȚILO R	PERIOADA					RESURSE FINANCIAR E		RESPONSABILI
		2025	2026	2027	2028	2029	Locale	Externe	
3.1	Crearea condițiilor decente de activitate a ansamblului cu titlul	+	+	+	+	+	50.000		APL Șefa serviciu Casa de Cultură

	model „La vatra doinelor”;								
3.2	Crearea condițiilor de activitate a cercului de dans și cânt „Curcubeul muzical”;	+	+	+	+	+	10.000	10.000	APL Irina Dragan – profesoare de muzică
3.3	Organizarea festivalului regional pentru promovarea cântecului și datenelor din zona de centru a Moldovei;	+		+		+	20.000	10.000	APL , Ministerul Culturii, Casa de Cultură, AO „Cutezătorul”
3.4	Serate folclorice;	+	+	+	+	+	8500	10.000	Casa de Cultură
3.5	Organizarea concertelor pentru tineri și oameni în etate, cu participarea artiștilor emeriți din țară și de peste hotare.		+		+		50.000	20.000	Asociația tinerilor, APL, Casa de Cultură
3.6	Serate de dans cu ocazia sărbătorilor: 8 Martie, Ziua Familiei; Ziua copiilor, Revelionul;	+	+	+	+	+	50.000	15.000	APL, Casa de Cultură
3.7	Organizarea și desfășurarea Sărbătorii „Hramul Satului”;	+	+	+	+	+	30.000	15.000	Asociația tinerilor, APL Casa de Cultură
3.8	Organizarea și desfășurarea Ziua Satului la 11 august	+	+	+	+	+	15.000	15.000	Asociația tinerilor,, APL Casa de Cultură APL
3.9.	Participarea activă la festivalurile și sărbătorile raionale și republicane;	+	+	+	+	+	10.000	10000	APL

DIRECȚIA STRATEGICĂ IV: Organizarea timpului liber și sport

Nr. d. e. r.	DENUMIREA ACTIVITĂȚILOR	PERIOADA					RESURSE FINANCIARE		RESPONSABILII
		2025	2026	2027	2028	2029	Locale	Externe	
4.1	Concerte pentru copii: - „Orice duminică e frumoasă”; - „Copilărie-păpădie!”;	+	+	+	+	+	10.000	5.000	APL, Grădinița, liceul, Casa de Cultură
4.2.	Serate sportive: - „Fă ca noi, fă ca noi, fă mai bine decât noi!”	+	+	+	+	+	10.000	5000	CC,APL, Grădinița, liceul Casa de Cultură
4.3.	Concerte cu genericul: „Te cânt Republica mea, satule, iubitele, te cânt!”	+	+	+	+	+	10.000	4000	Ansamblul folcloric Casa de Cultură
4.4.	TVC „Bravo, fetelor” Băieți, bravo!”		+				20.000	5000	AO, Casa de Cultură, APL
4.5.	.Serate de întrebări și răspunsuri cu	+	+	+	+	+	5000	2000	AO, Casa de Cultură, APL

	- Sărbătorile calendaristice ; -Sărbătoarea roadei; -Întâlniri la masa rotundă cu recruții;								
4.7.	Sărbătoarea „Galeriei Muzeistice„				+	+	5000	3000	AO, Casa de Cultură, APL
4.8.	Prezentarea concertelor în fața consătenilor;	+	+	+	+	+	10.000	4000	Ansamblul folcloric
4.9.	Participarea la concertele de schimb cultural a formațiilor artistice de amatori;	+	+	+	+	+	7000	3000	AO, Casa de Cultură, APL
4.10	Amenajarea unui Centru de tineret cu: -biliard; -acces la computer; -jocuri de calculator; -vizionarea filmelor in aer liber - masă de tenis;	+	+	+	+	+	50.000	10.000	AO, Casa de Cultură, APL
4.11	Deschiderea sezonului sportiv;	+	+	+	+	+	8000		AO, Casa de Cultură, APL
4.12	Organizarea activităților sportive pentru tineri cu dezabilități;	+	+	+	+	+	5000		AO, Casa de Cultură, APL
4.13	Amenajarea unei piste pentru bicicliști, pe stadion;		+				5000	10.000	APL
4.14	Amenajarea mini-stadionului de volei și fotbal, la parcul de	+					60.000	10.000	AO, Casa de Cultură, APL

DIRECȚIA STRATEGICĂ V: Dezvoltarea infrastructurii culturale

Nr. de r.	DENUMIREA ACTIVITĂȚILOR	PERIOADA					RESURSE FINANCIARE		RESPONSABILII
		2025	2026	2027	2028	2029	Locale	Externe	
5.1	Reparația scenei la Casa de Cultură;	+	+	+	+	+	60.000	10.000	APL
5.2.	Procurarea a 2 calculatoare la biblioteca publică;			+			20.000		APL
5.3.	Procurarea și instalarea camerelor de supraveghere la Casa de Cultură;		+				15000		APL
5.4.	Procurarea unei mese de biliard și a unei mese de tenis;	+	+				55000		APL

5.5.	Procurarea unui set de mobila ,cuiere pentru condiții adecvate a cercurilor artistice.	+					10.000		APL
5.6.	Reparația cosmetică a interiorului Casei de Cultură;		+				20.000		APL
5.7.	Procurarea costumelor naționale			+			20.000		APL
5.8	Procurarea unei mașini de tuns iarbă		+				10.000		APL
5.9	Schimbarea Geamurilor de termopan la Biblioteca Publica		+	+	+				APL
5.10	Reparația totală a scârilor Casei de Cultură		+	+	+	+	100.000		APL
5.11	Procurarea unui cămin-șemineu în cabinetul metodic al Casei de Cultură		+	+	+	+	50.000		APL
5.12	Procurarea unui Leptop- calculator la Casa de Cultură			+			10.000		APL
5.13	Reparația capitala a - teatrului de vară de pe stadionul din localitate				+	+	80.000		APL
5.14	Reparația terenului de joacă pentru copii de pe teritoriul Casei de Cultură		+	+	+	+	50.000		APL
5.15	Procurarea unei imprimante color, scanner la Casa de Cultură		+	+	+	+	12.000		APL
5.16	Procurarea unei boxe portative pentru evenimentele care au loc la teatrul de vară.								
5.17	Procurarea unui proiector cu ecran pentru vizionarea filmelor in aer liber pe stadionul din localitate.	+	+	+	+	+	15.000		APL Sponsorizări

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie nr. 6 / 7 din 25.11.2024

“ Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret“

1. Denumirea autorului

Proiectul de act normativ este elaborat de către autorul - primarul satului Grozești.

2 Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Urmare a modificărilor legislației și HG nr. 83/2023 cu privire la aprobarea

Regulamentului de organizare și funcționare a casei de cultură, precum și reorganizării casei de cultură în Centrul Cultural Grozești.

Scopul proiectului de decizie este planificarea și furnizarea unui cadru pentru cooperarea APL

– Centru cultural în domeniul politicii de tineret (2025-2029), inclusiv obiective, principii, priorități, domenii de bază și măsuri care să îi implice pe toți cei care activează în acest domeniu;

3 Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea

legislației naționale cu legislația UE - Nu necesită

4 Principalele prevederi ale proiectului

Raportul de activitate a Casei de Cultură ca studiu al implementării Strategiei de tineret va genera un Raport de evaluare, care va include o analiză a:

- gradului de realizare a indicatorilor cuprinși în strategia anterioară ;
- eficienței implementării acesteia;
- impactului efectiv în termeni de eliminare a problemelor sau de valorificare a șanselor care au stat la baza Strategiei;
- sustenabilității rezultatelor obținute;
- mecanismelor cauzale care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea priorităților strategiei;
- eventualelor efecte secundare neplanificate;
- lecțiilor învățate din implementarea strategii pentru exercițiile de planificare viitoare.
  - Aprobarea Strategia de politici de tineret pentru 2025 – 2029 .

5 Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor Strategiei va necesita alocarea mijloace financiare.

Astfel, APL Grozești urmează să planifice anual în bugetul local surse financiare pentru acțiunile din Strategie.

6 Modul de incorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

- Codul muncii R. Moldova nr. 154/2003;
- Legea culturii nr. 413/1999;
- Hotărârea Guvernului nr. 83/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a casei de cultură .

7 Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul despre inițierea proiectului de Decizie se publică pe site-ul oficial al Primăriei

WEB : grozesti.sat.md , inclusiv se transmite pentru consultare și altor părți cointeresate din s. Grozești .

8 Constatările expertizei anticorupție - Nu necesită

9. Constatările expertizei de compatibilitate - Nu necesită

Primarul

Nicolae CROITORU

REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL NISPORENI
CONSILIUL SĂTESC GROZEȘTI

MD - 6427, satul Grozești, raionul Nisporeni
Tel : (0264 - 43) 2-36 , (0264 - 43) 6-68 , (0264 - 43) 2-38 -fax
Primaria.Grozești@gmail.com
WEB : grozești.sat.md

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

La Proiectul de Decizie Nr. 6 / 7 din 25. 11. 2024

” Cu privire la aprobarea Strategia pentru tineret pentru anii 2025- 2029 ”

Prezentul Raport de Expertiză Anticorupție a fost întocmit de Autorul proiectului deciziei primarul s. Grozești, în baza Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este primarul s. Grozești , ceia ce corespunde art.112 din Constituție și art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

Categoria actului normativ propus este **Decizie de consiliul local**, ceia ce corespunde art.112 din Constituție și art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239 / 2008 privind transparența în procesul decizional ,, etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt :

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că :

(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe panoul informativ a autorității publice cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.

În vederea respectării rigorilor privind transparența decizională, autorul proiectului a anunțat despre inițierea elaborării deciziei prin intermediul plasării pe panoul informativ și pagina WEB a Primăriei Grozești .

De asemenea, anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă la acesta se regăsesc plasate pe panou, cu respectarea cerințelor de conținut, inclusiv cu respectarea termenului limită de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea propunerilor.

Totodată , în conformitate cu art.21 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative: Proiectul deciziei a fost elaborate în câteva etape consecutive, după cum urmează:

- a) desemnarea persoanei responsabile care va elabora proiectul, în cazul dat - primarul satului și directorul Casei de Cultură*

- b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ;*
  - c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei informative;*
  - g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.*
- (2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sînt prezentate spre examinare comisiilor consultative ale consiliului local și, ulterior Consiliului local.*

În urma analizei proiectului prenotat, constatăm că promovarea acestuia se realizează cu respectarea rigorilor impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „Scopul principal se desprinde din Raportul privind implementarea Planului de acțiuni - 2024 din Strategia pentru Tineret.

Astfel , acesta își propune analiza modului de executare a acțiunilor propuse în Planul de acțiuni, inclusiv a aspectelor ce țin de impact și a gradului de transparență a procesului de implementare, precum și implicarea tinerilor în acest proces.

Prezentul raport nu urmărește doar o evaluare cantitativă a acțiunilor, dar tinde să atragă atenție și la modul cum se administrează resursele alocate prin prisma activităților planificate.

Proiectul urmărește atingerea următoarelor obiective :

- sporirea eficienței de alocare a resurselor publice și îmbunătățirea performanței acțiunilor din cadrul Strategiei;
- obținerea informației privind progresele și insuccesele în procesul de implementare a Strategiei, în vederea elaborării recomandărilor de îmbunătățire;
- informarea sectorului de tineret despre progresul Strategiei, promovarea bunelor practici pentru aplicarea în alte contexte;
- creșterea responsabilității tuturor actorilor angajați în implementarea Strategiei.

Analizând proiectul de decizie , se constată, că evaluarea include analiza modului de implementare a Strategie în anul 2024 și a eficienței acesteia, fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret.

Evaluarea răspunde la întrebările: care este efectul, impactul activităților desfășurate și gradul de atingere a rezultatului scontat pentru anul de referință.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Textul proiectului prevede aprobarea unui nou document , a Strategiei pentru Tineret pentru anii 2025 – 2029 , fiind un mijloc care contribuie la îmbunătățirea politicii de tineret.

Promovarea proiectului se realizează cu respectarea preponderentă a interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative (deciziile) sunt însoțite de “ nota informativă” , care cuprinde

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare;

În nota informativă autorul relevă condițiile și evidențiază elementele noi , cum ar fi faptul, că :

- ***Nu sunt făcute cercetări și studii pe domeniu de tineret specifice satului Grozești, precum și a faptului că nu au putut fi obținute încă date cantitative relevante la nivel de tineret, de aceea nu este posibilă realizarea profilului socio-economic al tinerilor din sat.***

Aceste circumstanțe au impus elaborarea proiectului de decizie și prezintă impactul proiectului asupra tinerilor , cu argumentele

corespunzătoare , în conformitate cu art.30 din Legea nr.100 din 22.12.2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100 / 2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „ fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Potrivit notei informative: „Implementarea prevederilor din noua Strategie pentru tineret necesită alocarea unor mijloace financiare interne și externe cu specificarea sumelor necesare , dar nu și a sursei concrete de finanțare.

Astfel, APL Grozești urmează să preconizeze anual în bugetul local pentru perioada de referință (2025- 2029) surse financiare în susținerea Strategiei pentru tineret.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative „textul proiectului de de decizie a fost elaborat cu respectarea următoarelor reguli:

- 1. Este expus în limbaj simplu, clar și concis , se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație ;*
- 2. Nu sunt folosite neologisme ;*
- 3. Se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice ;*
- 4. Termenii de specialitate , denumiri și abreviatuiri sunt utilizați numai cei consacrați în domeniul la care se referă reglementarea;*
- 5. Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.*

Textul proiectului de decizie întrunește cerințele prevăzute de art. 54 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative .

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea responsabililor de implementare și stabilește domeniile și limitele profesionale de acțiune a acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului.

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul deciziei ” **Cu privire la aprobarea Strategia pentru tineret 2025-2029** ” a fost elaborat de către primarul s. Grozești , avînd drept scop principal evaluarea anuală și oferă o imagine clară a atingerii obiectivelor propuse în Strategia pentru tineret .

Prin concluziile expuse în Raportul de evaluare anuală au enumerate acțiunile întreprinse întru realizarea obiectivelor .

Totodată , concluziile specifica obiectivele și direcțiile de activități , necesare implementării acestora în noul document de politici comunitare pentru tineret pentru anii 2025 – 2029 .

Autorul a respectat rigorile de transparență stabilite prin Legea nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă stabilește argumente pertinente și valabile pentru justificarea soluțiilor acestui proiect.

Prevederile proiectului nu sunt în detrimentul interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului , în special al tinerilor .

În cadrul proiectului expertizat nu au fost identificați factori și riscuri de corupție.

SUGESTIE FINALĂ : Dat fiind faptul, că Monitorizarea și Evaluarea Strategiei este un proces continuu, în ceea ce ține de documentul propus spre aprobare - **Politicele comunitare pentru tineretul din s. Grozești pentru anii 2025- 2029-** se propune Primăriei Grozești și șefei Centrului cultural , care vor prezenta anual nu doar informații privind implementarea, dar un **Raport de Progres al Strategie** . Raportul de evaluare va ține cont în mod obligatoriu de transparența mediatică și se va centra nu doar pe enumerarea activităților întreprinse, dar și pe progresele realizate și pe compararea progreselor cu Planul anual . Raportul va conține, de asemenea, explicarea succintă a devierilor de la Plan și descrierea acțiunilor de remediere întreprinse sau care ar trebui sa fie întreprinse.

Evaluarea se va face la finele fiecărui an și va oferi o imagine clară a atingerii obiectivelor propuse în Strategie.

Prin concluziile expuse în Raportul de evaluare finală din 2029 vor fi identificate problemele prioritare existente în localitate la capitolul **“Tineret”**.

Concluziile vor specifica obiectivele și direcțiile de activități necesare implementării acestora în următorul document de politici.

Expertizat : Primarul s. Grozești,

Nicolae CROITORU

